

Előszó

Az ezredforduló évében a Szegedi Tudományegyetem nyolc néprajz szakos hallgatójával és Simon András doktorandusszal a bánsági Szaján és Padé községben végeztünk kutatást. Tíz napot töltöttünk Szajánban.

Az anyaggyűjtés és az esti kötetlen beszélgetések közben szóba kerültek a szomszédos faluk: Jázova (régi magyar nevén Hódegyháza), Tiszaszentmiklós (Osztojityevo), Tiszahegyes (Idos) és a helybeliek kapcsolatai az ott élőkkel. Legtöbbször Jázova-Hódegyházát említették, mely az utóbbi időkig csaknem színmagyar lakosságú volt és észak felől közvetlen szomszédos Szajánnal. A két, 5-6 kilométerre fekvő falut nem köti össze kövesút. Aki Szajánból Jázovára akar eljutni, annak gépkocsin vagy kerékpáron, Tiszaszentmiklóson át 16-17 kilométert kell megtennie. Jázován végetér a kövesút, így a település jellegzetes „zsákfalu”. Akkor határoztam el, hogy a következő évi nyári terepgyakorlat kutatópontjának Jázovát választom.

A 2001. augusztus 1–11-ig tartó terepmunkában az alábbiak vettek részt: Bihar Mária, Gleszer Norbert, Ivánovics Tünde, Jordán Ágnes, Kómár Mátyás, Pusztai Zsolt, Sándor Barbara Zita egyetemi hallgatók, Simon András doktorandusz és e sorok írója. Bihar Mária és Gleszer Norbert a népi vallásosság tradícióit, Ivánovics Tünde az interetnikus (magyar-szerb) kapcsolatokat, a vegyes házasságban élők identitástudatát és a falusi fiatalok társaséletét, Kómár Mátyás a templombúcsúk hagyományait, Pusztai Zsolt a falu társadalmát, Simon András a község településnéprajzát és gazdálkodását, Sándor Barbara Zita és Juhász Antal a lakosság régebbi és napjainkig változó kapcsolatrendszerét kutatta. Jordán Ágnes a 20. századi egyházi anyakönyvekből végzett adatföltárást, a migráció és a házassági kapcsolatok földterítéséhez.

2002 júliusában Simon András irányításával Gleszer Norbert, Ivánovics Tünde és Jordán Ágnes folytattak anyaggyűjtést. Akkor kapcsolódott a kutatásba Kothencz Kelemen egyetemi hallgató. A munkacsoport többi tagja 2003 nyarán végzett két napos kiegészítő adatgyűjtést.

A kutatás anyagi föltételeit a Művelődési és Köznevelési Minisztérium Felsőoktatási Kutatási Pályázatán, a „Népek, népcsoportok, kistájak kultúrája a Duna-Tisza-Maros régióban” című témára kapott pályázati támogatás biztosította. Ez tette lehetővé korábbi, szajáni kutatásunkat és annak közzétételét is. (L. Szajáni gyűjtés. Táj és Népi Kultúra 4. Szerk. Juhász Antal. Szeged, 2003.)

Csoportunknak minden alkalommal a tiszaszentmiklósi (Osztojityevo) római katolikus plébánia épülete nyújtott szállást. Ebben működik a Tiszaszentmiklósi Magyar Kultúrkör, s nyaranta itt tart folklór és honismereti táborokat. Köszönjük Pósa Gyula plébános és a kultúrkör vezetője (Reperger Miklós) és tagjai szíves, baráti segítségességét.

Közre adjuk Cs. Simon István Hodics című költeményét és egy helyi tárgyú publicisztikáját. 1995 őszén, a csókai művelődési házban találkoztam vele. A bán-

sági magyarság sorsáról, a szegedi néprajzi tanszék kutatási terveiről beszélgettünk. Szülőföldjét kiválóan ismerő, ízig-vérig lokálpatrióta újságírónak, színes egyéniségnek ismertem meg.

Azóta csak egyszer-kétszer futottunk össze, de verseit, nagy emberismeretről tanúskodó riportjait, könyveit számon tartottam. Kötetünk nyomdába adása után értesültem elhunytáról. Több bányási falu krónikása, az itt élő magyarság életének értő, elhívatott ábrázolója volt.

Legyen főhajtás ez a közlés Cs. Simon István emléke előtt.

Juhász Antal